

A Berger Testvérek Boltja

A csornai Szent István tér, amit mindenki csak főtérek hívtak.

A kép jobb szélén a Berger család háza. A földszint nagyobbik részén a Berger Testvérek (Berger Náthán és Berger Lipót) üzlete volt, mellette egy órásmester. Én erre az órásra már nem emlékszem, hanem arra, amikor itt Zollner Jenő rádióüzlete volt. Mellette Herzfeld textilüzlete. Őt követte időben Friedmann, szintén textiles volt. Ez a kép az 1910-es években készülhetett.

A Csorna főterén álló Berger ház egyemeletes volt. A földszinten csak boltok voltak és a bejárat. Akkor kapu, amin kocsi is befért volna, nem volt, csak személybejáró. Bent volt egy udvar, amit más házak tűzfalai vettek körbe, tehát nem volt hátsó bejárat. Az udvar sarkában volt egy budi és egy mosókonyha. A földszinten volt egy nagy bolthelyiség, a Berger Testvérek boltja. Ez tulajdonképpen egyetlen nagy helyiség volt, aminek az oldalán üvegfallal le volt választva egy kis iroda. Az utcai nagyjáton és kisjáton kívül volt még egy ajtaja, a házon belül a lépcsőházra. A nagy bolt mellett volt a sógorának, Zollner Jenőnek a rádióboltja, korábban pedig egy órásbolt, és a mellett még egy bolt, ami általában valami textilesnek volt kiadva. Az emeleten két egyforma lakás volt, egymás tükörképei. A lakás úgy nézett ki, hogy az utcára két nagy szoba, aztán volt egy kisebb szoba, volt egy nagy konyha, előszoba, vécé. Fürdőszoba nem volt. Hogy hol mosakodtak, fürödtek, azt nem tudom, mert én már csak arra emlékszem, amikor az egyik nagyszobából leválasztottak egy részt, és ott kialakítottak egy fürdőszobát. De hogy kiskoromban hogy volt, erre nem emlékszem. Valószínűleg a konyhában, lavórban.

Az egyik lakásban a nagyszüleim laktak még otthon lévő gyerekeikkel, a másikban Berger Lipót a családjával. Mert ez a ház kettejüké volt, a Berger Testvéreké, Nátháné és Lipóté. Amikor apám húgai megházasodtak, akkor elköltöztek. És amikor apám 1924-ben megházasodott, ő is elköltözött.